

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Asan/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 1015201090
Dátum vydania rozhodnutia: 05.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015201090.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a zo sudcov JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Milana Moravu, v právnej veci žalobcu 1. GR Auto s.r.o., so sídlom Hlavná 9/21, Stupava, IČO: 36 711 527, právne zastúpený: Advokátska kancelária Löwy & Löwy s.r.o., so sídlom Slowackého 4702/56, Bratislava, a žalobcu 2. Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova č. 2, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná č. 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100902/36215/2015 zo dňa 1. júna 2015, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu 1. a žalobcu 2. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k.6S/159/2015-60, 5S/184/2016 zo dňa 11. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/159/2015-60, 5S/184/2016 zo dňa 11. októbra 2018 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. 1100902/36215/2015 zo dňa 1. júna 2015 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi 1. p r i z n á v a nárok na plnú náhradu trov konania.

Žalobcovi 2. právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1.

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žaloby žalobcu 1. a žalobcu 2. o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100902/36215/2015 zo dňa 1. júna 2015. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) potvrdil rozhodnutie Colného úradu Bratislava (ďalej len „colný úrad“) č. 1095231/1/448284/2014 zo dňa 9. decembra 2014, ktorým uznal žalobcu 1. zodpovedným z porušenia § 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja (ďalej len „zákon č. 98/2004 Z.z.“) v znení účinnom do 28. februára 2014, ktorého sa žalobca 1. dopustil tým, že vo svojej prevádzke predal v rámci podnikateľskej

činnosti dňa 28. februára 2014 minerálny olej na konečnú spotrebu v daňovom voľnom obeh, t.j. predtým, ako požiadal colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok a za porušenie § 25 ods. 3 zákona č. 98/2004 Z.z., ktorého sa žalobca 1. dopustil tým spôsobom, že vo svojej prevádzke predal v rámci podnikateľskej činnosti dňa 01.03.2014, 03.03.2014 a 04.03.2014 minerálny olej na konečnú spotrebu v daňovom voľnom obeh, t. j. predaj realizoval predtým, ako požiadal colný úrad o vydanie povolenia na predaj. Uvedeným konaním žalobca 1. naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 42 ods. 1 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z., za čo mu colný úrad podľa § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z. z. uložil pokutu vo výške 10 000 €.

2. Krajský súd v Bratislave v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že správnou žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného je dostatočne odôvodnené, spĺňa požadované kritéria a z uvedeného dôvodu ho nie je možné pokladať za arbitrárne - nezákonné. Krajský súd zdôraznil, že žalovaný v rozhodnutí stručne, ale v primeranom rozsahu reagoval na všetky podstatné námietky, ktoré boli obsiahnuté v odvolaní žalobcu 1., opísal zistený skutkový stav veci, citoval zákonné ustanovenia, podľa ktorých konal a rozhodoval a zároveň vysvetlil svoju úvahu o uloženej výške sankcie a tiež to, prečo sankciu nemohol uložiť v nižšej výške.

3. Krajský súd v Bratislave uviedol, že žalobca 1. sa svojim konaním spočívajúcim v predaji pohonných látok bez toho, aby požiadal príslušný správny orgán o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok tak, ako to vyžadovalo ustanovenie § 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014 (konanie žalobcu 1. dňa 28.02.2014), resp. bez vydaného povolenia na predaj minerálneho oleja v zmysle § 25b ods. 3 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.03.2014 (konanie žalobcu 1. v dňoch 01.03.2014, 03.03.2014 a 04.03.2014), dopustil pokračujúceho správneho deliktu. V prípade takéhoto konania žalobcu 1. protiprávny stav začal dňa 28.02.2014 za účinnosti právnej úpravy účinnej do 28.02.2014 a trval až do 04.03.2014, pričom už od 01.03.2014 bola účinná nová právna úprava. Vzhľadom na skutočnosť, že správne delikty patria do kategórie trestných obvinení v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v oblasti správneho trestania za pokračujúci správny delikt v slovenskom právnom poriadku absentuje špeciálna úprava, žalovaný a colný úrad podľa názoru krajského súdu správne aplikovali pravidlá pre ukládanie sankcií za pokračujúci delikt v zmysle § 122 ods. 10 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Pri pokračujúcom správnom delikte sa ako doba činu považuje až doba jeho ukončenia, t. j. trestná činnosť je ukončená až prevedením posledného čiastkového útoku takéhoto pokračujúceho deliktu. Krajský súd zároveň podčiarkol, že ak aspoň jeden z čiastkových útokov pokračovacieho správneho deliktu bol spáchaný za účinnosti novej (neskoršej) právnej úpravy, potom sa správny delikt v celosti pokladá za spáchaný až po nadobudnutí účinnosti novej (neskoršej) právnej úpravy a aj trest za takýto delikt sa ukladá podľa novej právnej úpravy, pričom v takomto prípade nedochádza k nedovolenej retroaktivite tak, ako to namietal v žalobe žalobca 2.

4. Vo vzťahu k námietke uplatnenej oboma žalobcami, týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci správnymi orgánmi v otázke výšky uloženej sankcie, ktorá podľa ich názoru nezodpovedala závažnosti, dĺžke trvania, ako aj následkom spáchaného deliktu krajský súd opätovne zdôraznil, že nezákonné konanie žalobcu 1. je potrebné posudzovať ako pokračujúci správny delikt, skladajúci sa z viacerých čiastkových útokov (vykonaných v dňoch 28.02.2014, 01.03.2014, 03.03.2014 a 04.03.2014) a preto sa pokladá za dokonaný až po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy účinnej od 01.03.2014, podľa ktorej je nutné uložiť aj trest - pokutu, pričom zákon stanovoval za daný spáchaný delikt sankciu - pokutu v jednej pevne stanovenej výške (10 000 €). Krajský súd súhlasil s tým, že ustanovenie § 42 ods. 4 zákona č. 98/2004 Z. z. predpokladá, že správny orgán má povinnosť pri ukladaní pokuty za spáchaný delikt prihliadať na stanovené kritéria jeho spáchania - závažnosť porušenia chránenej povinnosti, dĺžku trvania deliktu, ako aj vzniknuté následky, avšak tieto kritéria sa uplatnia iba v prípade, ak zákon stanovuje určité rozpätie výšky pokuty. V danom prípade však konajúce správne orgány nemohli na tieto skutočnosti pri odôvodnení výšky ukladanej pokuty prihliadať, nakoľko výška pokuty bola stanovená pevnou sumou, bez možnosti zohľadnenia týchto, prípadne iných kritérií.

5. Krajský súd zároveň konštatoval, že k namietanému porušeniu Ústavy SR preskúmanými

rozhodnutiami podľa jeho názoru nedošlo, zdôrazňujúc, že správne orgány môžu konať len v rozsahu, ktorý im umožňuje príslušný, na prejednávajúcu vec sa vzťahujúci právny predpis. Takéto ich oprávnenie explicitne vyplýva z čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a keďže v konaní správne orgány pri ukladaní pokuty za žalobcom 1. spáchaný pokračujúci správny delikt postupovali na základe účinnej právnej úpravy (§ 42 ods. 2 zákona č. 98/2004 Z.z.) a uložili pokutu tak, ako to stanovuje zákon (v jedinej možnej výške), nedošlo z ich strany k porušeniu čl. 152 ods. 4 a ani čl. 50 ods. 6 Ústavy SR.

6. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd dospel k záveru, že žaloba v rozsahu podaných námietok nie je dôvodná, napadnuté rozhodnutia žalovaného, resp. prvostupňového správneho orgánu (colný úrad) boli vydané v súlade so zákonom, pričom rozhodnutie žalovaného v rozumnom rozsahu dáva odpovede na námietky vznesené žalobcom 1. v jeho odvolaní.

2.

7. Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalobca 1. v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/159/2015-60, 5S/184/2016 zo dňa 11. októbra 2018 zmenil tak, že zrušuje rozhodnutie žalovaného č. 1100902/36215/2015 zo dňa 1. júna 2015 a vec mu vracia na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP. Žalobca 1. zároveň žiadal, aby mu kasačný súd priznal náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100,00 %.

8. Žalobca 1. v podanej kasačnej sťažnosti uviedol, že sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, podľa ktorého je nezákonné konanie žalobcu 1. potrebné posúdiť ako pokračujúci správny delikt, ktorý sa pokladá za dokonaný až po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy účinnej od 01.03.2014, a teda podľa tejto úpravy sa musí uložiť aj trest, t.j. pokuta v jednej pevne stanovenej výške (10 000,00 €).

9. Žalobca 1. opätovne, obdobne ako vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu a následne aj v žalobe o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zdôraznil, že sankcia 10 000,00 € bola uložená za skutok, ktorý sám osebe nie je možné s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu kvalifikovať ako zvlášť závažný, najmä vzhľadom na skutočnosti, že v dôsledku konania žalobcu 1. nedošlo k poškodeniu finančných záujmov Slovenskej republiky, trvanie protiprávneho stavu bolo krátke (od 28.02. do 04.03.2014) a hneď po zistení porušenia právnych predpisov žalobca 1. urobil kroky na zjednanie náprav protiprávneho stavu, ktorý nastal len v dôsledku žalobcovej neinformovanosti, pričom samotná povinnosť, ktorú nesplnil má len evidenčný charakter bez priamych finančných konzekvencií vo vzťahu k štátnemu rozpočtu. Žalobca 1. zastáva názor, že sankcia uložená colným úradom podľa § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. vo výške 10 000,00 €, následne potvrdená v odvolacom konaní žalovaným, je z vyššie špecifikovaných dôvodov vo vzťahu k skutku žalobcu 1. zjavne neprimeraná a porušujúca princíp proporcionality, na ktorý mal prvostupňový orgán pri ukladaní pokuty a aj žalovaný v konaní o odvolaní prihliadnuť.

10. Uloženie sankcie zjavne nezodpovedajúcej povahe a závažnosti správneho deliktu je podľa žalobcu 1. v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorého výklad a uplatňovanie zákonov musí byť v súlade s ústavou, v danom prípade s článkom 1 ods. 1. Právna istota a spravodlivosť, ako princípy materiálneho právneho štátu nepripúšťajú v individuálnych prípadoch aplikovanie sankcií, ktoré sú zjavne neproporcionálne a neprimerané povahe skutku a jeho dôsledkom, a to ani vtedy, ak zákonodarca v záujme generálnej prevencie chce prísnosťou a výlučnosťou výšky sankcie bez úpravy kritérií jej uloženia, chrániť závažný verejný záujem. Pri ukladaní sankcie sú štátne orgány povinné vychádzať z princípu prísne individuálnej zodpovednosti za skutok, ktorý má svoju mieru závažnosti a dôsledkov. Nijaký právny poriadok nemôže regulovať všetky situácie, ktoré môžu nastať pri uplatňovaní právnej úpravy. Každý právny poriadok sa môže uplatniť vo všetkých prípadoch iba vtedy, ak sa právna úprava dotvorí výkladom práva. Základom výkladu práva v právnom štáte je zdravý rozum. K dôležitým materiálным znakom právneho štátu patrí aj existencia kritérií, podľa ktorých sa vysvetľuje a uplatňuje každá právna norma.

11. Ak potom zákonodarca stanovil jednu výlučnú výšku sankcie 10 000,00 € bez uvedenia kritérií na jej použitie, možno dospieť podľa názoru žalobcu 1. na základe uvedených výkladových pravidiel (princíp

proporcionalítu, spravodlivosti a zdravého rozumu) k záveru, že stanovená výška sankcie sa vzťahuje na najzávažnejšie porušenia zákona, vrátane ich najzávažnejších dôsledkov. Princípu legitímneho očakávania, proporcionalítu a zdravého rozumu, potom zodpovedá, že všetky delikty, ktoré nedosahujú túto úroveň môžu byť postihované len nižšou sankciou, aj keď zákonodarca nestanovil výslovne rozpätie sankcií.

12. S prihliadnutím na čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR mal potom krajský súd interpretovať príslušné ustanovenia zákona č. 98/2004 Z.z. (tzv. jednoduché právo) z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavou garantovaných základných práv a slobôd a nevykladať ich iba formalisticky, aby tak nedošlo k neprimeranej tvrdošti zákona voči žalobcovi 1. a to obzvlášť v prípade, kedy samotné ustanovenie § 42 ods. 4 zákona č. 98/2004 Z.z. ustanovuje, že pri určovaní výšky pokuty prihliadne colný úrad na závažnosť, dĺžku trvania a následky protiprávneho stavu, pričom z tejto povinnosti nie je vyňaté ustanovenie § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z.

13. Žalobca 1. zároveň v rámci svojej argumentácie uviedol, že krajský súd tým, že pri vydávaní svojho rozhodnutia jednotlivé ustanovenia § 42 ods. 2 písm. p/ a § 42 ods. 4 zákona č. 98/2004 Z. z. neinterpretoval v súlade s ústavou (neriadiť sa žalobcom 1. uvádzanými čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR), postupoval tak aj v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Daňového poriadku, v zmysle ktorého sa pri správe daní postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pri tom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb.

14. Žalobca 1. mal za to, že krajský súd porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP aj z toho dôvodu, že vôbec nezohľadnil tú skutočnosť, že aj samotný zákonodarca predmetné ustanovenie, na základe ktorého bola žalobcovi 1. uložená pokuta (§ 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z.) novelizoval, a to zákonom č. 268/2017 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2018 tak, že za rovnaký správny delikt umožňuje uložiť pokutu vo výške od 100,00 € do 100 000,00 eur.

15. Krajský súd pri svojom rozhodovaní podľa názoru žalobcu 1. žiadnym spôsobom neaplikoval a nezohľadnil ani jednu z najdôležitejších zásad pri ukladaní sankcií uvedených v Trestnom zákone, v zmysle ktorej sa trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší (§ 2 ods. 1 Trestného zákona). Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania krajského súdu (rozsudok bol vydaný dňa 11.10.2018) už bol účinný zákon (zákon č. 268/2017 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 01.01.2018 novelizoval zákon č. 98/2004 Z.z.), ktorý bol pre žalobcu 1. priaznivejší, žalobca 1. mal za to, že krajský súd pochybil, keď uvedenú skutočnosť vôbec nezohľadnil a naďalej trval na tom, že v danom prípade je žalobcovi 1. možné uložiť len pokutu v jednej pevne stanovenej výške 10 000,00 €.

16. V podanej kasačnej sťažnosti žalobca 1. taktiež podčiarkol, že krajský súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP. Žalobca 1/ označil rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a arbitrárny.

17. Žalobca 1. zároveň konštatoval, že má za to, že krajský súd porušil zákon aj tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h/ SSP. V tejto súvislosti žalobca opätovne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžf/32/2007, zaoberajúce sa princípom proporcionalítu vo vzťahu k uloženiu sankcie, ktorá je stanovená pevnou sumou. V prípade uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sa jednalo o pokutu ukladanú správcom dane v oblasti spotrebnej dane z minerálneho oleja tak, ako je tomu aj v prípade žalobcu 1. Vtedajšia právna úprava (zákon č. 239/2001 Z.z.), avšak len v znení účinnom do 30.04.2005, sankcionovala použitie tzv. červenej nafty bez odberného poukazu sankciou vo výške 500 000 Sk bez možnosti prihliadnuť na

závažnosť, trvanie alebo následky protiprávneho stavu presne tak, ako je tomu v žalobcovom prípade.

18. Žalobca 1. na podporu svojej argumentácie poukázal taktiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžf/50/2016 zo dňa 28.11.2017. V predmetnom prípade prvostupňovým rozhodnutím colný úrad podľa § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z. z. uložil žalobcovi pokutu 10 000 eur. V odôvodnení predmetného rozhodnutia Najvyšší súd SR konštatoval, že: „V preskúmanom prípade je predkladaná pochybnosť o primeranosti fixnej zákonnej sankcie vo výške 10.000 € za správny delikt tak zrejماً a vysoká, že sa touto otázkou mal zaoberať najneskôr odvolací orgán - žalovaný, ktorého na tento problém osobitne upozornil žalovaný v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu. Žalovaný sa napriek námietke žalobcu nezaoberal ani partikulárnou otázkou, či nejde vo vzťahu k žalobcovi o sankciu likvidačnú. Nie je zrejماً, aký škodlivý následok nastal, do akej miery došlo k sťaženiu plnenia úloh finančných orgánov, či vznikla nejaká škoda alebo došlo k skráteniu dane, prípadne do akej miery sa zvýšilo riziko spomenutých škodlivých následkov tým, že žalobca nepožiadaval o príslušné povolenie. Odvolací súd má za to, že ukladanie takýchto registračných povinností musí sledovať legitímny spoločenský záujem a aj sankcia ukladaná za nedodržanie príslušnej povinnosti musí odzrkadľovať jeho význam a mieru jeho ohrozenia. Pochybnosť o primeranosti pokuty vo výške 10.000 € podľa § 42 ods. 2 písm. p/ zák. č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2014 potvrdzuje aj neskorší postoj zákonodarcu, ktorý zákonom č. 268/2017 Z.z. toto ustanovenie novelizoval od 01.01.2018 tak, že za rovnaký správny delikt umožňuje uložiť pokutu vo výške od 100 € do 100.000 €.“

19. Najvyšší súd SR zároveň v predmetnom rozhodnutí poukázal na to, že: „Neobstojí ani názor krajského súdu, podľa ktorého nemožno otázku primeranosti sankcie skúmať, pretože by inak nikdy nemohla byť uložená pokuta. Odvolací súd má za to, že otázku primeranosti sankcie je nutné skúmať vždy individuálne, s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Hľadiac na všeobecný stav dodržiavania zákonnosti, možnosti odhaľovania latentnej protiprávnej činnosti a závažnosť zákonom chráneného záujmu výnimočne môže byť za primeranú sankciu považovaná aj na prvý pohľad prekvapivo vysoká pokuta. Na druhej strane, zásada „nulla poena sine lége“ (žiaden trest bez zákona), nemôže byť chápaná tak, že hocijaká sankcia napísaná do zákona sa môže za akýchkoľvek okolností aplikovať. Uloženie prísnej fixnej sankcie prichádza do úvahy len vtedy, ak sa neprieči ústavným hodnotám. Pokiaľ zákon neumožňuje uložiť miernejšiu sankciu, ktorá by sa javila ako primeraná, nezostáva zrejماً iná možnosť, ako neuložiť žiadnu sankciu.“

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, Najvyšší súd SR v predmetnom prípade zrušil rozhodnutie žalovaného a vrátil mu vec na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že: „V ďalšom konaní sa musí žalovaný zaoberať otázkou primeranosti ukladanej sankcie vo vzťahu k závažnosti konkrétneho správneho deliktu, prípadne zrušiť aj prvostupňové rozhodnutie a vrátiť vec colnému úradu. Pri posudzovaní výšky sankcie bude potrebné zohľadniť aj čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, keďže aj pri správnom trestaní je treba primerane aplikovať trestnoprávne zásady a obmedzenia. Podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.“

3.

21. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca 2. domáhal, aby kasačný súd podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/159/2015-60, 5S/184/2016 zo dňa 11. októbra 2018 tak, že zrušuje rozhodnutie žalovaného č. 1100902/36215/2015 zo dňa 01.06.2015 a súčasne zrušuje rozhodnutie colného úradu č. 1095231/1/448284/2014 zo dňa 09.12.2014 a vec vracia colnému úradu na ďalšie konanie, a to z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP.

22. Žalobca 2. v podanej kasačnej sťažnosti konštatoval, že z rozhodnutia colného úradu, resp. žalovaného je zrejماً, že žalobca 1. nesplnil povinnosť požiadať o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok podľa § 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28. februára 2014 a požiadať o vydanie povolenia na predaj minerálneho oleja podľa § 25b ods. 3 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01. marca 2014.

23. Z výroku rozhodnutia colného úradu vyplýva, že žalobcovi 1. bola sankcia vo výške 10 000 € uložená aj za konanie, ktorého sa dopustil 28. februára 2014, teda pred účinnosťou zákona, pričom povinnosť požiadať o vydanie povolenia na predaj minerálneho oleja bola zavedená až zákonom č. 353/2013 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1. marca 2014, teda porušenia uvedenej povinnosti (požiadať o vydanie povolenia na predaj) sa účastník konania dopustil bezprostredne po nadobudnutí účinnosti zákona.

24. Žalobca 2. poukázal na skutočnosť, že zákonom č. 353/2013 Z.z. bolo s účinnosťou od 1. marca 2014 ustanovenie § 42 ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. doplnené o písm. p/, ktoré zakotvilo novú skutkovú podstatu správneho deliktu, a to nesplnenie povinnosti podľa § 25b ods. 1, 3 a nadväzne bolo v § 42 odsek 2 zákona č. 98/2004 Z.z. doplnené písmenom p/, podľa ktorého bolo možné uložiť pokutu za porušenie povinnosti podľa § 25b ods. 3 vo výške 10 000 €. Do 1. marca 2014 nebola v § 42 ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. zakotvená skutková podstata pre nesplnenie povinnosti požiadať o zaradenie do evidencie predajcov. Nesplnenie tejto povinnosti bolo sankcionovateľné podľa všeobecného ustanovenia § 155 ods. 1 písm. e/ veta prvá daňového poriadku (nesplnenie povinnosti nepeňažnej povahy) sankciou od 60 € do 3 000 €.

25. Žalobca 2. uviedol, že krajský súd si vo svojom rozsudku v podstate osvojil argumentáciu žalovaného, s ktorou sa v kasačnej sťažnosti vymedzenom rozsahu stotožnil aj žalobca 2. Žalobca 2. však zároveň zdôraznil, že nemožno súhlasiť s právnym posúdením veci krajským súdom, čo sa týka časového posúdenia trestnosti činu, resp. časového posúdenia spoločenskej nebezpečnosti činu a uloženia trestu, resp. sankcie z časového hľadiska, teda s názorom krajského súdu, že ak aspoň jeden z čiastkových útokov pokračovacieho správneho deliktu je spáchaný za účinnosti novej (neskoršej) právnej úpravy, potom sa správny delikt v celosti pokladá za spáchaný až po nadobudnutí účinnosti novej (neskoršej) právnej úpravy a aj trest za takýto delikt sa ukladá podľa novej právnej úpravy.

26. Krajský súd podľa názoru žalobcu 2. dospel k správneému záveru, že v prípade pokračujúceho správneho deliktu je potrebné aplikovať pravidlá pre ukladanie sankcií za pokračujúci trestný čin v zmysle § 122 ods. 10 Trestného zákona. Následne však ušlo pozornosti krajského súdu, že v predmetnom prípade bolo potrebné brať do úvahy aj časovú pôsobnosť zákona, ktorú krajský súd nesprávne vyhodnotil. Krajský súd vôbec nevzal do úvahy zákonom stanovené časové kritériá posudzovania spoločenskej nebezpečnosti činu, ako aj uloženie sankcie z časového hľadiska, teda, že neskorší zákon sa použije iba v prípade, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Správne delikty predstavujú v porovnaní s trestnými činmi inú formu protiprávneho spoločensky nebezpečného konania a s poukazom na vyššie uvedené majú pre ich trestnosť platiť podobné princípy a pravidlá, ako v prípade trestných činov. Bolo by najmä v rozpore so zásadami logiky, ako aj v rozpore s princípom proporcionality, aby pre ukladanie sankcií a posudzovanie nebezpečnosti konania v prípade správneho deliktu platili pre páchatel'a správneho deliktu prísnejšie a nevýhodnejšie pravidlá, ako v prípade spáchania trestného činu.

4.

27. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu 1. vyjadril písomným podaním doručeným Krajskému súdu v Bratislave dňa 10.01.2019, v ktorom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu 1. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/159/2015-60, 5S/184/2016 zo dňa 11. októbra 2018 zamietol a žalobcovi 1. nepriznal náhradu trov konania.

28. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že skutkové a právne okolnosti daného prípadu uvádzané žalobcom 1. v kasačnej sťažnosti v zásade predstavujú opakované tvrdenia, ku ktorým sa žalovaný už podrobne vyjadroval jednak v správnej žalobe napadnutom rozhodnutí, ako aj vo vyjadreniach k správnej žalobe. Z uvedeného dôvodu žalovaný odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia.

29. Ako novú vyhodnotil žalovaný námietku žalobcu 1. týkajúcu sa odklonu krajského súdu od ustálenej

rozhodovacej praxe kasačného súdu, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžf/50/2016 zo dňa 28. novembra 2017, ako aj námietku týkajúcu sa nezohľadnenia priaznivejšej právnej úpravy (novelizácia zákona č. 98/2004 Z.z. prostredníctvom zákona č. 268/2017 Z.z.) zo strany krajského súdu.

30. Žalovaný k námietke ohľadom odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu uviedol, že ustanovenie § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. bez výnimky ukladalo správcovi dane povinnosť uložiť daňovému subjektu pokutu v zákonom obligatórne stanovenej výške 10 000 €, teda bez možnosti použitia správnej úvahy štátneho orgánu. Žalovaný v tejto súvislosti zároveň dodal, že postup podľa § 42 ods. 4 zákona č. 98/2004 Z.z. možno aplikovať iba na prípady ukladania pokút správcom dane, kde právna úprava stanovuje výšku pokuty spodným a horným rozmedzím, nie paušálnou sumou.

31. Žalovaný podčiarkol, že správca dane je pri svojom rozhodovaní viazaný zásadou zákonnosti v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobilom, ktorý ustanoví zákon.“ Žalovaný pritom nespochybňuje povinnosť správcu dane vo všeobecnosti prihliadať na zásadu proporcionality, či spravodlivosti, avšak zároveň poznamenáva, že v zmysle uvedených princípov môže správca dane vykladať a aplikovať právne normy iba v medziach zákona, nie mimo ich rámca, teda nemôže dané normy meniť.

32. Žalovaný zastáva stanovisko, že v prípade, ak by správca dane postupom podľa § 42 ods. 4 zákona č. 98/2004 Z.z. uložil daňovému subjektu pokutu nižšiu, ako v zákonom fixne stanovenej výške, priznal by ustanoveniu § 42 ods. 4 zákona č. 98/2004 Z.z. vyššiu právnu silu, ako ustanoveniu § 42 ods. 2 písm. p/ daného zákona, ako aj ustanoveniu čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, čím by postupoval v rozpore so zásadou zákonnosti, t. j. postupoval by zároveň v rozpore s čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy SR.

33. Na podporu svojej argumentácie žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 13S/118/2015-59 zo dňa 18.04.2018 (uvedené označenie rozsudku identifikoval Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nesprávne, pričom na základe citácie z predmetného rozhodnutia obsiahnutej vo vyjadrení žalovaného ustálil, že žalovaný mal v úmysle odkázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžf/30/2016 zo dňa 18. apríla 2018), v ktorom bolo konštatované, že „Aj podľa názoru najvyššieho súdu bol žalovaný striktno limitovaný zákonom stanovenou výškou pokuty, a preto nemohol pri rozhodovaní o výške pokuty použiť správnu úvahu, resp. prihliadať na iné ako predmetné riešenie stanovené v administratívnoprávnej norme. Správny súd pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v sankčných veciach sa nemôže zaoberať otázkou, či je príslušná sankcia primeraná vo vzťahu ku skutku, keďže príslušná skutková podstata trestania správneho deliktu, v danom prípade v zmysle § 42 ods. 2 písm. p) zák. č. 98/2004 Z.z., jednoznačne vymedzuje spôsob trestania. Za stavu, že výška pokuty je podľa ustanovenia § 42 ods. 2 písm. p/ zák. č. 98/2004 Z.z. určená pevnou sadzbou, nebolo možné pristúpiť v danom prípade k moderácii zákonom určenej sadzby pokuty a upravovať jej výšku s ohľadom na povahu, závažnosť, spôsob a následky porušenia povinnosti.“, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžfk/1/2017 zo dňa 26.04.2018.

34. Vo vzťahu k žalobcom 1. namietanému nezohľadneniu súčasnej právnej úpravy krajským súdom, a to konkrétne zákona č. 268/2017 Z.z., ktorým bol s účinnosťou od 01.01.2018 novelizovaný zákon č. 98/2004 Z.z., žalovaný poukázal na skutočnosť, že jeho rozhodnutie bolo vydané dňa 01.06.2015 a právoplatnosť nadobudlo dňa 08.06.2015, pričom k zmene právnej úpravy došlo až dňa 01.01.2018. Pokiaľ ide o rozhodovanie krajského súdu, žalovaný zdôraznil, že pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

5.

35. K vyjadreniu žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobcu 1. zo dňa 10.01.2018 sa žalobca 1. vyjadril podaním doručeným Krajskému súdu v Bratislave dňa 23.01.2019, v ktorom uviedol, že naďalej zotrváva na svojich tvrdeniach uvedených v kasačnej sťažnosti.

36. V súvislosti s rozhodnutím sp. zn. 13S/118/2015, na ktoré žalovaný vo svojom vyjadrení odkazuje,

žalobca 1. poznamenal, že v žiadnom prípade, čo je identifikovateľné aj podľa spisovej značky, nejde o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Žalobca 1. zároveň uviedol, že pokiaľ žalovaný bližšie neidentifikuje predmetné rozhodnutie, nevie sa k jeho obsahu vyjadriť.

37. Pokiaľ ide o rozhodnutie 5Sžfk/1/2017, žalobca 1. poukázal jednak na skutočnosť, že žalovaný uviedol nesprávny dátum vyhlásenia predmetného rozsudku (žalovaný uviedol dátum 26.04.2018 namiesto 30.05.2018), pričom zároveň konštatoval, že s odôvodnením predmetného rozhodnutia sa nestotožňuje, keď z jeho obsahu vyplýva iba konštatácia o nemožnosti žalovaného variovať výšku pokuty bez vysporiadania sa so skutočnosťou, že o danej otázke je inými senátmi Najvyššieho súdu SR rozhodované inak, resp. v intenciách ústavnosti a ďalších zásad správneho trestania.

38. Žalobca 1. považoval za podstatné zdôrazniť, že judikatúra Najvyššieho súdu SR sa v oblasti preskúmania zákonnosti ukladania administratívnych sankcií veľmi rýchlo vyvíja. Z jej záverov pritom vyplýva, že každý prípad sa musí posudzovať individuálne, vzhľadom na to, že je potrebné posúdiť jednotlivé okolnosti každého prípadu (k tomu porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 90/2017-20).

6.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podaných kasačnými sťažnosťami (§ 440 SSP), kasačné sťažnosti prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

40. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

41. Podľa § 454 SSP, na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

42. Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dňa 13.03.2014 vykonal Colný úrad Bratislava, Pobočka colného úradu Bratislava Miletičova, miestne zisťovanie v prevádzke žalobcu 1. za účelom preverenia skutočností a údajov uvedených žalobcom 1. v Žiadosti o vydanie povolenia na predaj pohonných látok zo dňa 05.03.2014, ktorá bola podaná elektronicky dňa 05.03.2014 a preverenia skutočností, či žalobca predával pohonné látky pred podaním žiadosti o vydanie povolenia na ich predaj.

43. Počas miestneho zisťovania bol predložený pokladničný doklad č. 0007, vyhotovený dňa 28.02.2014 o 11:19 hod. na elektronickej registračnej pokladnici, na ktorom bol označený predaj tovaru označeného ako „1L LPG“. Pracovníkmi colného úradu bol zároveň skontrolovaný stojan LPG zn. Tolkheim, pričom bol zistený stav počítadla na stojane 1 962 436litrov. Na základe výsledkov miestneho zisťovania vzniklo podozrenie, že žalobca 1. predával minerálny olej uvedený v ustanovení § 6 ods. 1 písm. f/ zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014 na konečnú spotrebu v daňovom obehu, pričom nepožiadaval colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok podľa ustanovenia § 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014, ako aj podozrenie, že žalobca 1. predával minerálny olej uvedený v ustanovení § 6 ods. 1 písm. f/ zákona č. 98/2004 Z.z. na konečnú spotrebu v daňovom obehu, pričom žiadosť o vydanie povolenia na predaj v zmysle § 25b ods. 3 zákona č. 98/2004 Z. z. podal elektronicky až dňa 05.03.2014.

44. Za účelom preverenia týchto skutočností, ako aj tvrdenia konateľa a spoločníka žalobcu 1. p. I., že v

čase od 01.03.2014 do 05.03.2014 nepredával LPG, vyzval colný úrad žalobcu 1. Výzvou na predloženie kontrolného záznamu č. 1095274/1/158074/2014 zo dňa 26.03.2014, aby predložil záznam z fiškálnej pamäte elektronickej registračnej pokladne používanej na jeho prevádzke za deň 01.03.2014, 02.03.2014, 03.03.2014, 04.03.2014 a 05.03.2014.

45. Dňa 31.03.2014 sa na colný úrad dostavil konateľ žalobcu 1., ktorý predložil vyššie požadované záznamy, o čom bola spísaná Zápisnica o ústnom pojednávaní č. 1095274/1/164951/2014 zo dňa 31.03.2014. Z predložených kontrolných záznamov colný úrad zistil, že dňa 01.03.2014, 02.03.2014, 03.03.2014 a 04.03.2014 predal žalobca 1. minerálny olej uvedený v ustanovení § 6 ods. 1 písm. f/ zákona č. 98/2004 Z.z. na konečnú spotrebu v daňovom voľnom obehu, pričom o vydanie povolenia na predaj požiadal colný úrad až dňa 05.03.2014.

46. Colný úrad následne zaslal žalobcovi 1. Oznámenie o začatí konania vo veci podozrenia z porušenia daňových predpisov, výzvu na vyjadrenie zn. 1095231/1/398819/2014, 2014/61638 zo dňa 08.09.2014. Dňa 16.09.2014 sa na colný úrad dostavil konateľ žalobcu 1. za účelom podania vyjadrenia, o čom bola písaná Zápisnica o ústnom pojednávaní č. 1095231/1/1408354/2014, 2014/61638. Žalobca 1. vo svojom vyjadrení uviedol, že o povinnosť registrovať sa nevedel, jeho neskoršia registrácia nebola úmyselná, pričom povinnosť registrovať sa, si splnil bezodkladne po tom, ako sa o nej dozvedel.

47. Na základe zistených skutočností colný úrad vydal rozhodnutie č. 1095231/1/448284/2014 zo dňa 9. decembra 2014, ktorým uznal žalobcu 1. zodpovedným z porušenia § 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014, ktorého sa žalobca 1. dopustil tým, že vo svojej prevádzke predal v rámci podnikateľskej činnosti dňa 28.02.2014 minerálny olej na konečnú spotrebu v daňovom voľnom obehu, t.j. predtým, ako požiadal colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok, čoho dôkazom bola zápisnica o miestnom zisťovaní zo dňa 13.03.2014 a pokladničný doklad č. 0007 zo dňa 28.02.2014 a za porušenie § 25 ods. 3 zákona č. 98/2004 Z. z., ktorého sa žalobca 1. dopustil tým spôsobom, že vo svojej prevádzke predal v rámci podnikateľskej činnosti dňa 01.03.2014, 03.03.2014 a 04.03.2014 minerálny olej na konečnú spotrebu v daňovom voľnom obehu, t. j. predaj realizoval predtým, ako požiadal colný úrad o vydanie povolenia na predaj, čoho dôkazom bola zápisnica o miestnom zisťovaní zo dňa 13.03.2014 a kontrolný záznam z ERP, za čo podľa § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z. z. uložil žalobcovi 1. pokutu 10 000 €.

48. Proti rozhodnutiu colného úradu podal žalobca 1. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. 1100902/36215/2015 zo dňa 01.06.2015 podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku tak, že rozhodnutie správcu dane potvrdil.

7.

49. Podľa § 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014, osoba, ktorá chce v rámci podnikateľskej činnosti na daňovom území predávať v daňovom voľnom obehu minerálny olej uvedený v § 6 ods. 1 písm. a/, d/ alebo písm. f/ na konečnú spotrebu (ďalej len „predajca pohonných látok“), je povinná pred začatím predaja minerálneho oleja uvedeného v § 6 ods. 1 písm. a/, d/ alebo písm. f/ požiadať colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok. Žiadosť o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok musí obsahovať identifikačné údaje a adresu umiestnenia prevádzkarní, ak nie sú totožné s osídlením alebo s trvalým pobytom žiadateľa.

50. Podľa § 25b ods. 3 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.03.2014, osoba, ktorá chce v rámci podnikateľskej činnosti na daňovom území predávať v daňovom voľnom obehu minerálny olej uvedený v § 6 ods. 1 písm. a/, d/ alebo písm. f/ na konečnú spotrebu (ďalej len „predajca pohonných látok“), je povinná pred začatím predaja tohto minerálneho oleja požiadať colný úrad o vydanie povolenia na predaj minerálneho oleja uvedeného v § 6 ods. 1 písm. a/, d/ alebo písm. f/ (ďalej len „povolenie na predaj“).

51. Podľa § 42 ods. 1 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.03.2014, správneho deliktu sa dopustí osoba oprávnená na podnikanie, ak nesplní povinnosť podľa § 25b ods. 1, 3 alebo ods.

11.

52. Podľa § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.03.2014, colný úrad uloží pokutu za správny delikt podľa odseku 1 písm. o/ alebo písm. p/ 10 000 €.

53. Podľa § 42 ods. 4 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.03.2014, pri určovaní výšky pokuty prihliadne colný úrad na závažnosť, dĺžku trvania a následky protiprávneho stavu.

54. Podľa § 42 ods. 2 písm. d/ zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2018, colný úrad uloží pokutu za správny delikt podľa odseku 1 písm. n/ až p/ od 100 € do 100 000 €.

55. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

56. Podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

57. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

6.

58. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalobcu 1. a žalobcu 2. vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho a k nemu pripojeného administratívneho spisu a dospel k záveru, že kasačné sťažnosti sú dôvodné.

59. Z obsahu administratívneho spisu mal Najvyšší súd Slovenskej republiky za preukázané, že žalobca 1. v dňoch 28.02.2014, 01.03.2014, 03.03.2014 a 04.03.2014 predal vo svojej prevádzke, nachádzajúcej sa na adrese „areál GR Auto s.r.o., Hlavná 9/21, 900 31 Stupava“, v rámci podnikateľskej činnosti minerálny olej bez toho, aby požiadal príslušný správny orgán o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok tak, ako to vyžadovalo ustanovenie § 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014 (konanie žalobcu 1. dňa 28.02.2014), resp. bez vydaného povolenia na predaj minerálneho oleja v zmysle § 25b ods. 3 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.03.2014 (konanie žalobcu 1. v dňoch 01.03.2014, 03.03.2014 a 04.03.2014).

60. Po dôkladnom preskúmaní jednotlivých aspektov daného prípadu Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že žalobca 1. vyššie špecifikovaným konaním naplnil znaky pokračovacieho správneho deliktu. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň zdôrazňuje, že predmetná skutočnosť nebola spochybnená ani žalobcom 1. a 2.

61. Naproti tomu spornou v prejednávanej veci bola otázka správnosti právneho posúdenia trestnosti činu žalobcu 1. z časového hľadiska, resp. otázka časovej pôsobnosti rozhodnej právnej úpravy, konkrétne zákona č. 98/2004 Z.z. v znení jeho neskorších zmien.

62. Právna úprava obsiahnutá v zákone č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014 stanovovala osobám, ktoré chceli v rámci podnikateľskej činnosti na daňovom území predávať v daňovom voľnom obehú minerálny olej na konečnú spotrebu povinnosť pred začatím takéhoto predaja požiadať príslušný colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok. Nesplnenie uvedenej povinnosti zákon č. 98/2004 Z.z. neklasifikoval ako osobitný správny delikt, ktorého znaky by boli vymedzené v ustanovení § 42 ods. 1 predmetného zákona. Ako žalobca 2. v podanej kasačnej sťažnosti správne podotkol, k sankcionovaniu osoby, ktorá sa dopustila obdobného konania, bolo možné pristúpiť výlučne na základe všeobecného ustanovenia § 155 ods. 1 písm. e/ veta prvá Daňového poriadku (z dôvodu nesplnenia si povinnosti nepeňažnej povahy), a to peňažnou sankciou vo výške od 60 € do 3 000 €.

63. Následne zákonom č. 353/2013 Z.z. došlo s účinnosťou od 1. marca 2014 k novelizácii vybraných ustanovení zákona č. 98/2004 Z.z., vrátane § 42 ods. 1, ktorý bol doplnený o písm. p/, vymedzujúce novú skutkovú podstatu správneho deliktu, spočívajúcu v nesplnení, okrem iných, aj povinnosti podľa § 25b ods. 3 (zmena mechanizmu obligatórnej evidencie predajcov pohonných látok na povinnosť požiadať pred začatím predaja pohonných látok na konečnú spotrebu o vydanie povolenia na ich predaj). V nadväznosti sa zakotvenie novej skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 42 ods. 1 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. bola doplnená aj osobitná právna úprava postihu za predmetný správny delikt (§ 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z.), a to v podobe pokuty v pevne stanovenej výške 10 000 €.

64. Vychádzajúc zo znenia vyššie citovaných ustanovení zákona č. 98/2004 Z.z. možno dospieť k záveru, že v prípade, ak mala osoba v rámci podnikateľskej činnosti na daňovom území záujem predávať v daňovom voľnom obehu minerálny olej uvedený v § 6 ods. 1 písm. a/, d/ alebo písm. f/ na konečnú spotrebu, bolo jej povinnosťou pred realizáciou takéhoto predaja požiadať príslušný colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok (§ 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2014), resp. o vydanie povolenia na predaj minerálneho oleja (v zmysle § 25b ods. 3 zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.03.2014), čo však žalobca 1. v prejednávacom prípade neučinil, keď o vydanie povolenia na predaj pohonných látok požiadal až 05.03.2014, t.j. v čase po realizácii samotného predaja.

65. Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne konštatuje, že súhlasí so závermi prvostupňového správneho orgánu, potvrdenými rozhodnutím žalovaného, ako aj krajského súdu, podľa ktorých je možné konanie žalobcu 1. kvalifikovať ako pokračujúci správny delikt, v prípade ktorého je potrebné primerane aplikovať pravidlá pre ukládanie sankcií za pokračujúci trestný čin v zmysle § 122 ods. 10 Trestného zákona.

66. V súvislosti s námietkou žalobcu 2. obsiahnutou v podanej kasačnej sťažnosti, podľa ktorého krajský súd nesprávne časovo posúdil trestnosť činu, resp. spoločenskú nebezpečnosť činu a uloženie trestu z časového hľadiska, Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že trestnosť činu je v zásade potrebné posudzovať podľa času jeho spáchania.

67. V zmysle definície pokračovacieho trestného činu (§ 122 ods. 10 Trestného zákona), ktorá je analogicky aplikovateľná aj v prípade pokračovacieho správneho deliktu, sa za čas spáchania pokračovacieho trestného činu, resp. pokračovacieho správneho deliktu, ktorý tvorí jediný skutok, považuje čas dokončenia trestného činu, resp. správneho deliktu, to znamená okamih, kedy bol spáchaný posledný útok. Podľa súhrnu právnych noriem účinných v čase, kedy bol spáchaný posledný čiastkový útok, sa potom posudzujú aj všetky prechádzajúce útoky, pričom nezáleží, že posúdenie podľa predchádzajúceho zákona by bolo pre páchatel'a priaznivejšie.

68. Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd správne vyhodnotil trestnosť správneho deliktu, keď posudzoval konanie žalobcu 1. v intenciách zákona č. 98/2004 Z.z. v znení účinnom v čase ukončenia posledného parciálneho útoku, t.j. v znení účinnom po 01.03.2014 a v súlade s predmetným znením došlo aj k sankcionovaniu žalobcu 1.

69. Pokiaľ ide o kasačnú sťažnosť žalobcu 1., merito tejto tvorila námietka týkajúca sa neprimeranosti sankcie uloženej žalobcovi 1. za spáchaný správny delikt, a to konkrétne pokuty vo výške 10 000 €. Uvedenú žalobca 1. označil za zjavne neprimeranú a porušujúcu princíp proporcionality, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že nezodpovedá povahe a závažnosti spáchaného správneho deliktu.

70. V predmetnom kontexte označuje Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kľúčový argument žalobcu 1., ktorým poukázal na skutočnosť, že s účinnosťou od 01.01.2018 došlo zákonom č. 268/2017 Z. z. k novelizácii ustanovenia § 42 ods. 2 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z., na základe ktorého bola žalobcovi 1. uložená pokuta vo výške 10 000 € (s odôvodnením, že uloženie sankcie v nižšom rozsahu zákon v čase rozhodovania správneho orgánu nepripúšťal), a to tým spôsobom, že za rovnaký správny delikt v zmysle § 42 ods. 1 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. umožňuje uložiť pokutu v rozmedzí od 100,00 € do 100 000,00 €.

71. V porovnaní s právnou úpravou účinnou do 31.12.2017, ktorá striktno stanovovala možnosť uloženia sankcie- pokuty v pevne vymedzenej výške 10 000,00 eur, prostredníctvom vyššie spomínanej novely zákona č. 98/2004 Z.z. došlo k stanoveniu zákonného rozpätia, t. j. spodnej a hornej hranice výšky pokuty, ktorú môže správny orgán v prípade spáchania správneho deliktu podľa § 42 ods. 1 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. uložiť, čím bolo správnemu orgánu umožnené lepšie reflektovať na osobitosti jednotlivých prípadov a zároveň zabezpečiť, aby uložená sankcia bola individualizovaná, primeraná a proporcionálna vo vzťahu k povahe skutku.

72. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti zdôrazňuje, že predmetná zmena zákona č. 98/2004 Z.z. nadobudla účinnosť až v čase právoplatnosti rozhodnutí správnych orgánov (prvostupňového, ako aj odvolacieho). Z uvedeného dôvodu bolo potrebné konštatovať, že colný úrad, ako aj žalovaný postupovali správne, keď protiprávnosť konania žalobcu 1. posudzovali a sankciu uložili podľa znenia zákona č. 98/2004 Z.z. účinného v čase, kedy k tomuto konaniu došlo, t. j. v období začiatkom marca 2014.

73. Napriek uvedeným aspektom však Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol opomenúť skutočnosť, že vyššie zmieňovanou novelou došlo k podstatnej zmene v možnostiach sankcionovania páchatel'ov správnych deliktov podľa § 42 ods. 1 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z. (stanovením zjavne výhodnejšej právnej úpravy pre páchatel'a), ktorú mal pri svojom rozhodovaní zohľadniť aj krajský súd, a to predovšetkým v situácii, pokiaľ bola primeranosť výšky uloženej sankcie (pokuty) v žalobe explicitne namietaná.

74. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že v súlade s ustálenou judikatúrou možno konštatovať, že správne trestanie sa analogicky riadi základnými zásadami platnými v trestnom práve. Modifikácia zásady zákazu spätnej časovej pôsobnosti práva sa prejavuje pri trestaní, pre ktoré sa uplatňuje povinná retroaktivita v prospech páchatel'a, vyplývajúca priamo z Ústavy Slovenskej republiky a medzinárodných dohovorov. Podľa článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

75. So zreteľom na základnú zásadu trestania upravenú v článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za svoju povinnosť vysporiadať sa s relevantnou právnou úpravou účinnou v čase jeho rozhodovania (ako aj rozhodovania krajského súdu), vychádzajúc zo zistenia, že príslušné ustanovenie právneho predpisu, o ktoré sa správne orgány pri svojom rozhodovaní o výške sankcie za spáchaný správny delikt opierali, bolo v období medzi konaním žalobcu 1. a rozhodovaním krajského súdu nahradené ustanovením priaznivejším pre žalobcu 1., explicitne stanovujúcim možnosť uloženia pokuty v rozmedzí zákonom stanovenej dolnej a hornej hranice sadzby, umožňujúc správnemu orgánu primerane aplikovať svoju správnu úvahu a zohľadniť špecifiká jednotlivých prípadov, predovšetkým pokiaľ ide o okolnosti uvedené v ustanovení § 42 ods. 5 zákona č. 98/2004 Z.z.

76. Na podporu svojho stanoviska týkajúceho sa prípustnosti aplikácie inštitútu retroaktivity v správnom trestaní, Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Asan/9/2017 zo dňa 21. februára 2018, v ktorom bolo konštatované, že nelegálna práca a nelegálne zamestnávanie hoci bolo i preukázateľne zistené inšpektorátom práce v čase výkonu inšpekcie, ako i v čase rozhodovania správneho orgánu o uložení sankcie za správny delikt, avšak v čase rozhodovania správneho súdu už nie je konanie sťažovateľa deliktuálnym konaním, a to vzhľadom na novšiu priaznivejšiu úpravu pre sťažovateľa ako páchatel'a, ktorá dekriminalizovala jeho deliktuálne správanie, musí na túto skutočnosť kasačný súd prihliadnuť ex lege, hoci túto skutočnosť sťažovateľ vôbec nenamieta. Ide tu o rešpektovanie princípov správneho trestania a aplikácie inštitútu nepravnej retroaktivity, ktorá je prípustná, ak je v prospech páchatel'a, ktoré skutočnosti vyplývajú z článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, ako i z príslušných medzinárodných dokumentov.

77. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň odkazuje na zásadu č. 2 Odporúčania Výboru ministrov č. R (91) pre členské štáty o správnych sankciách, schváleného Výborom ministrov 13. februára 1991, podľa znenia ktorej, ak po spáchaní činu nadobudli účinnosť menej represívne sankcie, mali by sa uplatniť tak, aby to bolo výhodné pre osobu, o uložení sankcie proti ktorej správny orgán rozhoduje.

78. Na základe predmetných argumentov Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pri posudzovaní výšky pokuty uloženej žalobcovi 1. za vyššie špecifikované konanie, naplňajúce znaky správneho deliktu podľa § 42 ods. 1 písm. p/ zákona č. 98/2004 Z.z., bolo povinnosťou krajského súdu zohľadniť právnu úpravu zákona č. 98/2004 Z.z. v znení zákona č. 268/2017 Z.z., ktorá je pre žalobcu 1. bezpochyby priaznivejšia.

79. Opierajúc sa o vyššie uvedené skutočnosti, v spojení s citovanými ustanoveniami zákonov, Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní napadnutého rozsudku Krajského súdu v Bratislave v spojitosti s rozhodnutiami finančných orgánov oboch stupňov v medziach podaných kasačných sťažností dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave je potrebné zmeniť v zmysle § 462 ods. 2 SSP tak, že zruší rozhodnutie žalovaného č. 1100902/36215/2015 zo dňa 1. júna 2015 a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Úlohou žalovaného bude, rešpektujúc princípy správneho trestania, vysporiadať sa s novou, pre žalobcu 1. priaznivejšou právnou úpravou vo vzťahu k výške sankcie (pokuty) uloženej žalobcovi 1. za správny delikt, ktorého sa dopustil, zohľadniac kritériá stanovené v § 42 ods. 5 zákona č. 98/2004 Z.z. Žalovaný bude pri svojom rozhodovaní v zmysle § 469 SSP viazaný právnym názorom kasačného súdu.

8.

80. O náhrade trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1, ods. 2 SSP v spojení s § 167 ods. 1 veta prvá SSP tak, že žalobcovi 1., ktorý bol v konaní úspešný, priznal úplnú náhradu trov konania proti žalovanému za celé konanie, t. j. konanie pred krajským aj kasačným súdom.

81. O výške náhrady trov konania rozhodne Krajský súd v Bratislave podľa § 175 ods. 2 SSP samostatným uznesením.

82. Kasačný súd zároveň podľa § 467 ods. 1, ods. 2 SSP v spojení s § 170 písm. c/ SSP rozhodol, že žalobcovi 2. právo na náhradu trov konania nepriznáva, keďže konanie o žalobe žalobcu 2. bolo začaté na základe žaloby prokurátora.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.